

Jaarverslag Bezwaarschriftencommissie 2022

Inleiding

De gemeente Helmond maakt sinds 2002 gebruik van een externe bezwaarschriftencommissie. De bezwaarschriftencommissie brengt ieder jaar verslag uit over haar werkzaamheden.

Het doel van dit jaarverslag is om inzicht te geven in de in 2022 behandelde bezwaarschriften, de uitkomst ervan en welke onderwerpen het betreft. Daarmee wordt inzichtelijk hoeveel besluiten van de bestuursorganen - gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders of de burgemeester - ter discussie zijn gesteld door er bezwaar tegen te maken en hoeveel van die besluiten al dan niet stand hielden in bezwaar.

Voor dit verslag is uitgegaan van de stand van zaken per 1 januari 2023. Het beslaat de periode van 1 januari 2022 tot 1 januari 2023. Aan de hand van de beschikbare gegevens in dit verslag, trekt de commissie enkele conclusies en geeft zij een aantal aanbevelingen. Doel van het jaarverslag is om bij te dragen aan de kwaliteit van besluitvorming in de primaire processen.

Wij wensen u veel leesplezier.

Vorzitters,

mr. E.T. de Jong

mw. mr. A.P.M.A. Laeyendecker

Contactmomenten met de burgers

De gemeente heeft jaarlijks vele contacten met zijn inwoners, ondernemers en instellingen. Dienstverlening staat daarbij hoog in het vaandel in Helmond. Toch gaat het weleens niet goed. Het is dan goed dat er een melding, bezwaar of klacht kan worden ingediend.

Een melding kan worden ingediend over zaken die verband houden met de openbare ruimte, zoals een omgevallen boom, een defecte lantaarnpaal, zwerfvuil, ongedierte of overlast.

Een klacht gaat altijd over de wijze waarop een bestuurder of een medewerker zich tegenover de klager heeft gedragen of geuit. Het begrip gedraging wordt daarbij ruim opgevat.

Een bezwaar kan worden ingediend tegen besluiten die zijn genomen door het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college), de burgemeester of de gemeenteraad. Dit kan gaan over bijvoorbeeld een opgelegde last onder dwangsom wegens illegaal bouwen, een omgevingsvergunning voor de bouw van een dakkapel of aanbouw, een besluit waarbij een parkeerplaats exclusief wordt aangewezen voor het laden van elektrische auto's, een afwijzing voor een gehandicaptenparkeerplaats of de weigering van een Wmo-voorziening. In dit jaarverslag staat het bezwaar centraal. Meldingen en klachten blijven verder buiten beschouwing.

De bezwaarprocedure in gemeente Helmond

Wanneer iemand een bezwaar indient, wordt in de regel eerst gekeken of het bezwaarschrift op informele wijze kan worden afgehandeld. Soms kan namelijk een extra uitleg over het genomen besluit meer helderheid scheppen. Dat kan ertoe leiden dat de bezwaarmaker zijn of haar bezwaar dan intrekt.

Soms is aanvullend onderzoek nodig, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuw gebleken feiten en omstandigheden zoals kan blijken uit een medisch onderzoek. Dit kan uiteindelijk leiden tot (gedeeltelijke) herziening van het besluit. Soms overleggen burgers en bedrijven alsnog de gegevens waar al eerder om is gevraagd. Dat kan ook aanleiding zijn een besluit te wijzigen. Het kan voorkomen dat bezwaren dan alsnog worden ingetrokken omdat met het gewijzigde besluit tegemoet wordt gekomen aan de bezwaren die een bezwaarmaker heeft. Wanneer het bezwaarschrift niet op informele wijze kan worden afgehandeld, wordt het bezwaarschrift aangeboden aan de bezwaarschriftencommissie.

Op het moment dat het bezwaarschrift ter behandeling wordt gesteld aan de bezwaarschriftencommissie, kijkt zij onafhankelijk naar het bezwaarschrift. In een hoorzitting krijgt de bezwaarmaker de gelegenheid zijn of haar bezwaarschrift toe te lichten. Ook degene die namens het gemeentebestuur het verweer voert, kan dit doen. Zo krijgt de bezwaarschriftencommissie aan de hand van de ingediende stukken en hoorzitting alle informatie over de kwestie die speelt. De bezwaarschriftencommissie geeft vervolgens advies aan het gemeentelijk bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen.

De secretaris ondersteunt de bezwaarschriftencommissie bij het opstellen van een advies. De secretaris is net als de bezwaarschriftencommissie niet betrokken bij de voorbereiding van het besluit dat ter discussie staat. Het advies wordt aangeboden aan het college, de burgemeester of de gemeenteraad. Zij nemen uiteindelijk zelf het besluit op het bezwaar. Afwijken van het advies van de bezwaarschriftencommissie kan, maar dan moet dat wel goed gemotiveerd zijn.

Samenstelling van de bezwaarschriftencommissie

De commissie werkt volgens de Algemene wet bestuursrecht en de in 2022 geldende Verordening behandeling bezwaarschriften Helmond 2017. Zij heeft als taak zorg te dragen voor een zorgvuldige behandeling van de bezwaarschriften en daarover het gemeentebestuur te adviseren. Dat doet de commissie doordat zij bestaat uit deskundigen die niet in dienst zijn van de gemeente Helmond. Op deze manier wordt de onafhankelijkheid geborgd.

De commissie houdt hoorzittingen waarbij de bezwaarmaker(s), eventuele derdebelanghebbers – denk aan een vergunninghouder - en een vertegenwoordiger van het bestuursorgaan dat het bestreden besluit heeft genomen, in de gelegenheid worden gesteld om het bezwaar (nader) toe te lichten en te reageren op het ingediende bezwaar. De commissieleden kunnen tijdens de hoorzitting ook vragen stellen.

De bezwaarschriftencommissie is verdeeld in twee Kamers. De leden van Kamer I adviseren over bezwaarschriften op het gebied van het fysieke domein zoals omgevingsvergunningen, ruimtelijke ordening, milieu, handhaving en verkeersbesluiten. In Kamer II worden bezwaarschriften behandeld op het gebied van het sociaal domein, zoals de Participatiewet (bijzondere bijstand), de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet. Verder worden daar ook bezwaarschriften met betrekking tot subsidies, kinderopvang en de Wet basisregistratie personen behandeld.

De commissie wordt ondersteund door twee ambtelijk secretarissen. Zij ondersteunen de commissie bij haar werkzaamheden en zijn - anders dan de voorzitter en leden van de commissie - in dienst van de gemeente Helmond. Zij maken geen deel uit van de commissie en zijn op geen enkele manier betrokken bij de voorbereiding van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

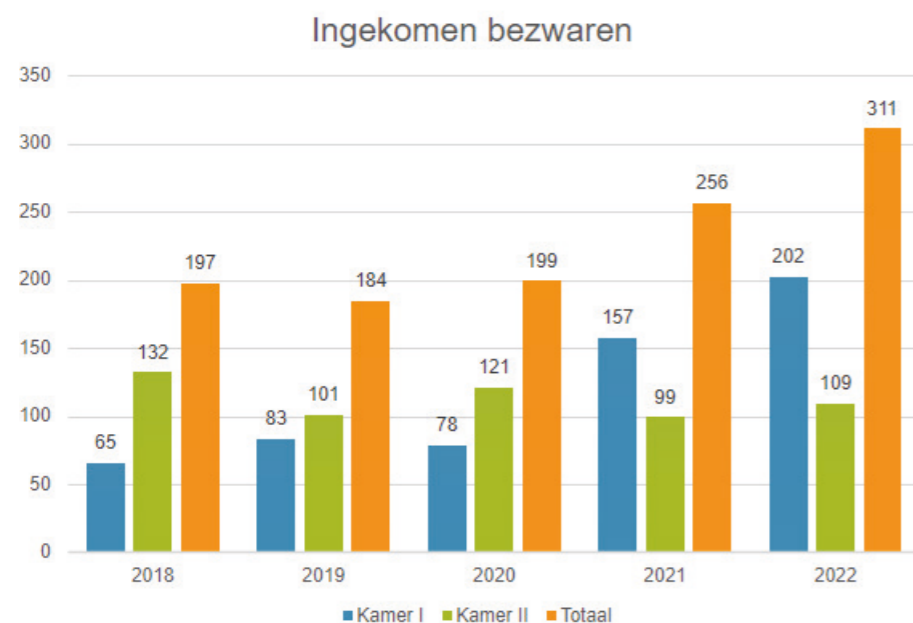
Jaarverslag Bezwaarschriftencommissie 2022

Gedurende het jaar 2022 bestond de bezwaarschriftencommissie voor de gemeente Helmond uit:

Kamer 1	Kamer 2
Voorzitter: mr. E.T. de Jong	Voorzitter: Mw. mr. A.P.M.A. Laeyendecker
Leden: Mw. mr. M. Karnata - Jovic mr. R. Ligtoet Mw. mr. M. Grootjans	Leden: Mw. mr. A.J.M. Roestenberg, mr. M. Bruin, mr. R.M. Brill
Secretaris: Mw. mr. M.F.W. Croes	Secretaris: mr. N.C. Vlaskamp
Administratief Juridisch Ondersteuning mw. L.M.P.H. Heinen	Administratief Juridisch Ondersteuning mw. I.W.B. van der Burgh

Ontwikkeling ingekomen bezwaarzaken Kamer 1 en 2

Er zijn in 2022 meer bezwaarschriften ingediend dan in 2021. Het verschil is erg groot: 311 in 2022 ten opzichte van 256 in 2021 en 199 in 2020. Dit zijn alle bezwaren in beide Kamers.

Het aantal bezwaarschriften in Kamer 1 is ten opzichte van 2021 fors gestegen van 157 naar 202. In Kamer 2 is het aantal bezwaarschriften in vergelijking met 2021 licht gestegen van 99 naar 109. Een van de ingekomen bezwaren in Kamer II is doorgestuurd omdat het bestemd was voor een ander bestuursorgaan.

Kamer 1

Aantal ontvangen bezwaarschriften per onderwerp in Kamer 1

De bezwaarschriften in Kamer I hebben ook in 2022 weer vooral betrekking op omgevingsvergunningen (Wabo) en handhavingsbesluiten. Dit is niet anders dan de voorgaande jaren. Hieronder kunt u het aantal bezwaren per onderwerp zien.

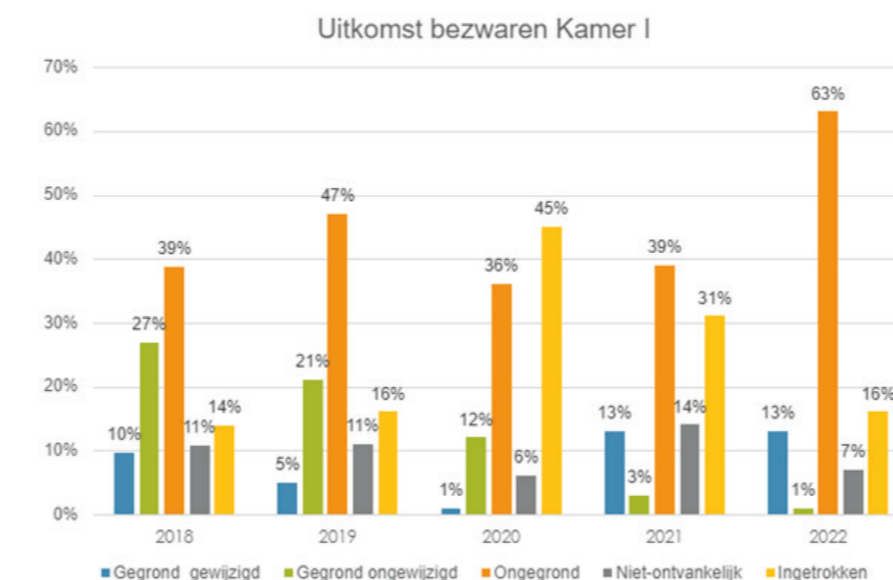
Ingekomen bezwaren kamer 1

	2018	2019	2020	2021	2022
APV	10	3	7	3	17
Bestemming	0	3	0	1	0
Handhaving	13	12	12	15	20
Milieu	1	6	3	1	0
Opiumwet	5	1	5	4	1
Verkeer	6	19	7	9	61
WABO	18	31	31	111	90
WOB/WOO	1	4	3	4	5
WRO	0	3	4	-	-
Overig	11	1	6	9	8
Totaal	239	156	78	157	202

Opmerkelijk is dat er een enorme stijging is in bezwaren tegen verkeersbesluiten. Van 9 in 2021 naar 61 in 2022. De reden hiervoor is het aantal bezwaarschriften is toegenomen tegen verkeersbesluiten waarbij parkeerplaatsen op de openbare weg worden aangewezen die exclusief bestemd zijn voor het opladen van elektrische auto's. Zonder een elektrische auto mag men daar niet parkeren.

Uitkomst afgehandelde bezwaarschriften Kamer 1

De meeste besluiten waartegen bezwaar is gemaakt, zijn na de bezwaarprocedure in stand gebleven. Hieronder kunt u zien waar het bezwaar naar toe heeft geleid.

Binnen Kamer I is 16% van de bezwaren ingetrokken, 63% ongegrond en 1% gegrond ongewijzigd. Met gegrond ongewijzigd wordt bedoeld dat er één of meerdere gebreken aan het besluit zaten die in bezwaar zijn hersteld. Het kan bijvoorbeeld zijn dat het besluit nader gemotiveerd moest worden. Het bezwaar was daarmee gegrond, maar het besluit zelf is niet veranderd (niet herroepen). In 13% van de gevallen is het bezwaarschrift gegrond verklaard en het besluit gewijzigd. Dit percentage is gelijk gebleven ten opzichte van 2021.

7% van de bezwaren was niet-ontvankelijk. Dit betekent dat niet aan (alle) formele voorwaarden was voldaan om een bezwaarschrift inhoudelijk te kunnen behandelen. Een bezwaarmaker moet belanghebbende zijn bij een besluit. Ook moet een bezwaar binnen een termijn van zes weken nadat het besluit is bekendgemaakt worden ingediend. Als dat niet het geval is, wordt er niet op de inhoud van het bezwaar ingegaan en wordt het bezwaar (kennelijk) niet-ontvankelijk verklaard. Als dat niet het geval is, wordt er niet op de inhoud van het bezwaar ingegaan en wordt het bezwaar (kennelijk) niet-ontvankelijk verklaard. Dit percentage is afgenomen ten opzichte van 2021.

Het aantal bezwaarschriften dat ongegrond is verklaard is toegenomen. Dat vereist een toelichting. Er zijn tegen een beperkt aantal besluiten veel bezwaarschriften ingediend. Dit wordt een clusterzaak genoemd. In 2022 zijn onder meer de volgende clusterzaken behandeld:

- Verkeersbesluiten waarbij parkeerplaatsen worden aangewezen als exclusief bestemd voor het opladen van elektrische auto's;
- Verleende omgevingsvergunningen voor projecten.

Indien deze bezwaarschriften ongegrond worden verklaard heeft dit een relatief grote invloed op de cijfers in de statistiek.

Doorlooptijden Kamer 1

Artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt hoeveel tijd de behandeling van een ingediend bezwaar in beslag mag nemen. Wanneer de commissie is ingeschakeld geldt een beslistermijn van twaalf weken. Hiervan kan en mag worden afgeweken in de volgende situaties:

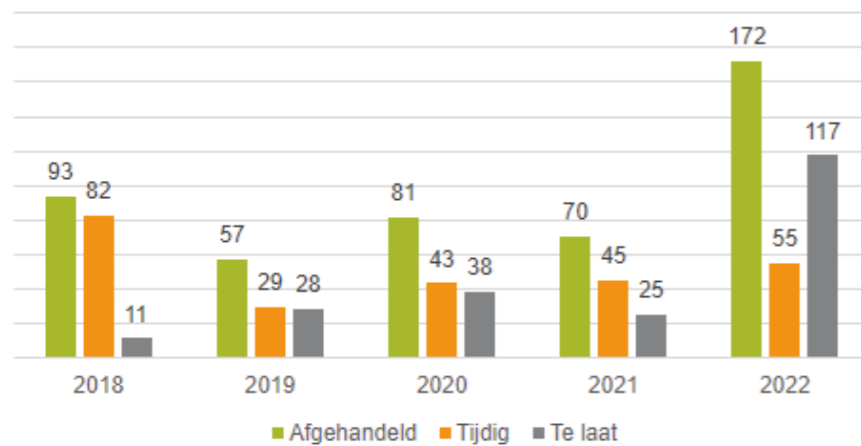
- Als de termijn wordt opgeschort. Dit gebeurt wanneer het bezwaarschrift niet compleet is en er moet worden gewacht totdat de bezwaarmaker dit verzuim heeft hersteld;
- Verlengen van de termijn met zes weken;
- Tot slot kan in overleg met bezwaarmaker worden afgesproken dat de beslissing wordt uitgesteld.

Jaarverslag Bezwaarschriftencommissie 2022

Onderstaand schema geeft de tijdigheid van de genomen besluiten aan. Het gaat hierbij om het aantal bezwaarschriften dat binnen de wettelijke of afgesproken tijd is afgehandeld, eventueel nadat de beslistermijn is verlengd.

Tijdigheid afhandeling bezwaren Kamer I

In 2022 zijn 55 bezwaarschriften bij Kamer I binnen de wettelijke termijn na ontvangst afgehandeld. Dat is ongeveer 32%. 117 bezwaarschriften zijn niet tijdig afgehandeld. Dat is ongeveer 68%. Dit is te verklaren door een toename van het aantal bezwaarschriften in vergelijking tot voorgaande jaren, terwijl de personele bezetting in de commissie maar in het bijzonder de secretariële ondersteuning is afgenomen.

Dit betekent een risico: wanneer het bestuursorgaan niet tijdig beslist op een bezwaar, kan de bezwaarmaker het bestuursorgaan in gebreke stellen. Het bestuursorgaan heeft dan twee weken de tijd om alsnog het besluit op bezwaar te nemen. Doet het bestuursorgaan dat niet, dan is het een dwangsom verschuldigd aan de bezwaarmaker.

Kamer 2

Aantal ontvangen bezwaarschriften per onderwerp in Kamer 2

De bezwaarschriften in Kamer I hebben ook in 2022 weer vooral betrekking op de Participatiewet (PW) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Er is een verdubbeling van de bezwaarschriften tegen besluiten op grond van de Participatiewet. Dit heeft te maken de regeling eenmalige energietoeslag (Beleidsregel eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Helmond).

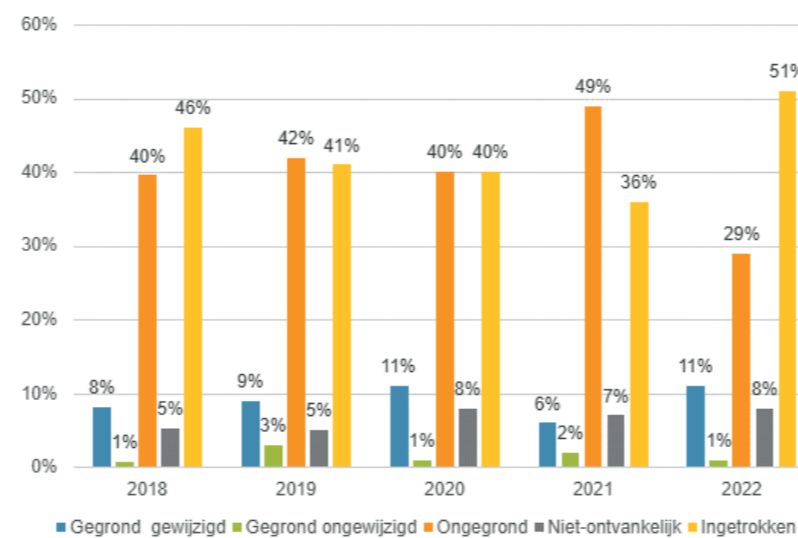
Ingekomen bezwaren kamer 2

	2018	2019	2020	2021	2022
BRP	12	16	14	13	11
Huisvesting	11	10	26	23	15
Jeugdwet	6	4	0	1	-
Minima	6	5	2	1	2
PW	42	26	31	20	51
Subsidies	5	5	2	6	3
WMO	46	32	37	34	23
Overig	6	3	9	1	3
Totaal	134	101	121	99	108

Uitkomst afgehandelde bezwaarschriften Kamer 2

De meeste besluiten waartegen bezwaar is gemaakt, zijn na de bezwaarprocedure in stand gebleven. Dat geldt ook voor Kamer II. Hieronder kunt u zien waar het bezwaar toe heeft geleid.

Uitkomst bezwaren Kamer II

Binnen Kamer 2 is 51% van de bezwaren ingetrokken, 29% ongegrond en 1% gegrond gewijzigd. Met gegrond ongewijzigd wordt bedoeld dat er één of meerdere gebreken aan het besluit zaten die in bezwaar zijn hersteld. Het kan bijvoorbeeld zijn dat het besluit nader gemotiveerd moest worden. Het bezwaar was daarmee gegrond, maar het besluit zelf is niet veranderd (niet herroepen). In 11% van de gevallen is het bezwaarschrift gegrond verklaard en het besluit gewijzigd en in 8% procent van de gevallen is het bezwaarschrift niet-ontvankelijk verklaard. Deze percentages zijn niet opvallend veel veranderd ten opzichte van voorgaande jaren.

Opmerkelijk is dat het ingetrokken aantal bezwaarschriften met 15% is toegenomen ten opzichte van 2021. Een bezwaar kan om verschillende redenen worden ingetrokken. Soms worden er onregelmatigheden in de primaire besluitvorming ontdekt en hersteld voordat het bezwaar op

de hoorzitting van de bezwaarschriftencommissie wordt behandeld. Als het primaire besluit aansluitend geheel of gedeeltelijk wordt herzien, kan dit voor de bezwaarmaker aanleiding zijn om zijn of haar bezwaar in te trekken. Het kan ook zo zijn dat de bezwaarmaker het bestreden besluit of de reden waarom het besluit is genomen, niet goed heeft begrepen. Na ontvangst van een bezwaarschrift wordt telefonisch contact opgenomen met de bezwaarmaker waarbij het besluit nader wordt toegelicht. Dat kan ook een aanleiding zijn om daarna het bezwaarschrift in te trekken.

In totaal zijn er 49 bezwaarschriften ingetrokken. In 33 gevallen is er een herzien besluit genomen waarin tegemoet is gekomen aan de bezwaren van de bezwaarmaker waarna het bezwaar is ingetrokken. Tot slot zijn er 20% minder bezwaarschriften ongegrond verklaard. Dit heeft voornamelijk te maken met het aantal afgenomen afgehandelde bezwaarschriften in 2022.

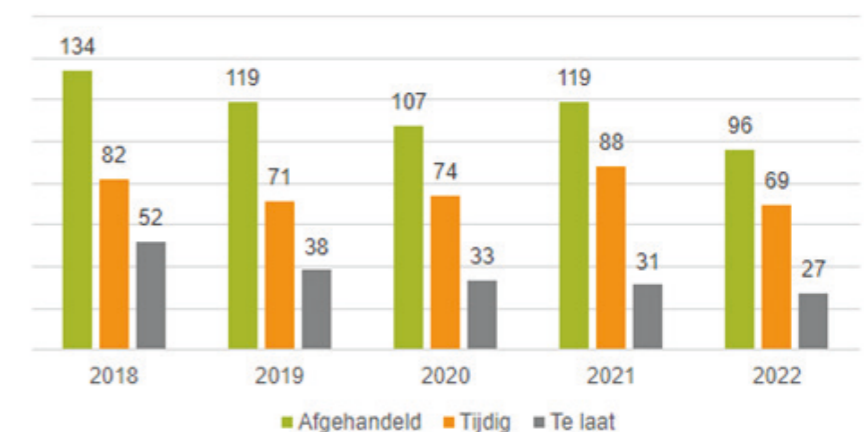
Doorlooptijden Kamer II

Artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt hoeveel tijd de behandeling van een ingediend bezwaar in beslag mag nemen. Wanneer de commissie is ingeschakeld geldt een beslistermijn van twaalf weken. Hiervan kan en mag worden afgeweken in de volgende situaties:

- Als de termijn wordt opgeschort. Dit gebeurt wanneer het bezwaarschrift niet compleet is en er moet worden gewacht totdat de bezwaarmaker dit verzuim heeft hersteld;
- Verlengen van de termijn met zes weken;
- Tot slot kan in overleg met bezwaarmaker worden afgesproken dat de beslissing wordt uitgesteld.

Onderstaand schema geeft de tijdigheid van de genomen besluiten aan. Het gaat hierbij om het aantal bezwaarschriften dat binnen de wettelijke of afgesproken tijd is afgehandeld, eventueel nadat de beslistermijn is verlengd.

Tijdigheid afhandeling bezwaren Kamer II

Jaarverslag Bezwaarschriftencommissie 2022

Beroep

Voorlopige voorziening

Wanneer een burger er spoedeisend belang bij heeft dat een besluit wordt uitgevoerd of juist niet, kan hij een voorlopige voorziening (vovo) aanvragen bij de rechter. Voorwaarde is wel dat er ook een bezwaarschrift of beroepschrift is ingediend.

Beroep en hoger beroep

Een belanghebbende kan in beroep gaan tegen een besluit op bezwaar. Daarvoor moet een beroepschrift worden ingediend bij de rechtbank Oost-Brabant in 's-Hertogenbosch. Tegen de uitspraak van de rechtbank is hoger beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in Den Haag of bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht, afhankelijk om wat voor soort zaak het gaat. De bezwaarschriftencommissie wordt in dit soort procedures niet om advies gevraagd.

Voor hoger beroepszaken op het terrein van Kamer I is de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de hoogste bestuursrechter. Gaat het om beroepszaken op het gebied van het sociaal domein, dan moet de belanghebbende zich richten tot de Centrale Raad van Beroep.

Ingediende beroepszaken

Jaar	Vovo bezwaar	Vovo beroep	Vovo hoger beroep	Beroep	Hoger beroep	Hoger beroep gem.
2018	12	8	0	31	11	0
2019	3	2	0	42	6	1
2020	9	2	0	24	8	1
2021	7	4	0	45	7	3
2022	4	5	0	40	10	1

Aanbevelingen

De commissie doet onderstaande aanbevelingen voor resterend 2023 en 2024.

Kamer 1

De commissie signaleert dat de juridische kwaliteit van de besluitvorming die het gemeentebestuur kan leveren onder druk staat. De commissie heeft de indruk dat op de vakafdelingen sprake is van een tekort aan personeel. Zeker als daarbij ervaren vergunningverleners, handhavers en verkeerskundigen uitvallen heeft dat vrijwel direct gevolgen voor de kwaliteit van de besluitvorming.

1. Behalve de juridische kwaliteit laat volgens de commissie ook de zorgvuldigheid en motivering van in primo genomen besluiten steeds vaker te wensen over. Besluiten worden volgens de commissie steeds summierder gemotiveerd. Het is aannemelijk dat het tekort aan kwaliteit ertoe leidt dat meer bezwaren worden ingediend.
2. De motivering komt vaak pas vlak voor of zelfs pas op de hoorzitting naar voren, waardoor bezwaarmakers in hun belangen (kunnen) worden geschaad en waardoor soms onnodig bezwaar wordt gemaakt.
3. De commissie wijst erop dat vaak niet inzichtelijk is welke documenten onderdeel uitmaken van het besluit.
4. De commissie signaleert dat ook de ondersteuning van de commissie beperkt is en daarmee kwetsbaar is. Daarbij is verontrustend dat – hoewel eerder gesignaleerd – de situatie in 2023 wederom is verslechterd en er geen concrete actie lijkt te worden ondernomen om dit probleem (structureel) op te lossen, waardoor de continuïteit van de werkzaamheden van de commissie bij onvoorziene omstandigheden snel in gevaar komt.

Kamer 2

1. De commissie signaleert dat de juridische kwaliteit van de primaire besluitvorming voor verbetering vatbaar is, met name de deugdelijke motivering.
2. De commissie signaleert bij Wmo-zaken dat het stappenplan vaak pas in het verweerschrift wordt uitgewerkt. In het kader van rechtszekerheid is dit onwenselijk voor de burger, omdat zo pas na bezwaar inzichtelijk wordt op welke wijze het college tot het besluit gekomen is. Dit past niet bij een burgergerichte overheid. Zeker niet in deze tijd, waarin het vertrouwen in de overheid ter discussie staat.
3. De bezwaarschriftencommissie merkt op dat het soms erg lang duurt voordat zaken op zitting komen. In dit kader wordt gewezen op de beslistermijn. Dit aspect is vorig jaar reeds opgemerkt, maar hier is nog geen verbetering in gesignaleerd. Hier dient meer aandacht voor te komen.
4. De commissie merkt op/stelt vast dat de rol van de administratieve ondersteuning en notulist van de commissie onmisbaar is. Dankzij deze ondersteuning is de stabiliteit en continuïteit van de werkzaamheden de afgelopen jaren gewaarborgd.

